

Önképzőkörrel az érettségiért

A középiskolai tanárok egyik fontos feladata, hogy diákjaikat felkészítsék az érettségire. Ez nemcsak a megfelelő tárgyi tudás átadását jelenti, hanem a tanulók különböző képességeinek, készségeinek kialakítását, megerősítését is. Gáll Zsófiát, a Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium német-latin szakos tanárát kérdeztem arról, ő hogyan igyekszik ennek a sokrétű elvárásnak megfelelni.

Varga Stella

– Mindkét tantárgya választható érettségi tantárgy. Hogyan készíti fel a diákjait a szóbelire?

– Mindig ügyelek arra, hogy tisztában legyenek a gyerekek azzal, mi a követelmény, és rendszeresen legyen olyanfajta számonkérés, mint ahogy azt az érettségien is elvárják; olyan típusfeladatokat oldanak meg, mint amilyenekkel ott is találkozhatnak majd.

A legnagyobb problémát az okozza, hogy a magas osztálylétszámok miatt nincs elegendő idő a gyakori szóbeli megméréstetésre. Én lehetőséget adok arra a diákjaimnak, hogy tanórán kívül, a szünetekben vagy délutánonként beszámolót tartsanak. Nekem ez ugyan plusz idő, de a gyerekeknek nagyon fontos, és ezt nekik is fel kell ismerniük.

– Az idegen nyelvet nem kisebb csoportokban tanulják?

– De igen, és a fél osztály is csak nehezen feleltethető le a heti három órában. A kollégák is délutánokat áldoznak arra, hogy érettségi helyzetet teremtvé hallgassák meg diákjaikat. Egyébként a gimnáziumban nemrégiben bevezették német nyelvből, hogy minden félévet és tanévet egy szóbeli számonkérés (nem vizsga, de hasonló) zár le. Ezen más tanárok és az igazgató is részt vehet, azért, hogy a diákok komolyan vegyék. A tanulóknak abból az 5-6 témából kell beszámolniuk, amelyeket az adott félévben vettek. Nagyon jó tapasztalataink vannak. Azt látjuk, hogy a gyerekek örülnek, mert sikerélmény számukra, hogy amit megtanultak, azt jól tudják és át is tudják adni, jól tudnak kommunikálni, adott szituációban megértetik magukat. Többnyire javítani is tudnak az érdemjegyen.

– Milyen módszerekkel tud segíteni a tanár?

– Nekem nagyon sokat jelentett az egykori osztályfőnököm, Bessenyei Ilona példája. Az ő módszerét igyekszem a saját osztályomban is alkalmazni. Nagy hangsúlyt fektetett arra, hogy idejében kiderüljön, mi érdekel minket, aztán erre építve önképzőkört indított. Az első tanév végén mindannyiunknak megadott egy személyre szabott címet érdeklődési körünknek megfelelően, hogy ahhoz kapcsolódóan készítsünk elő egy előadást a nyári szünetben. Én a Mi a szép? – komolyzenei mű elemzése címet kaptam. Nagyon meg voltam ijedve, mert ugyan akkoriban fuvoláztam és zongoráztam, de komolyzenei művet még soha nem elemeztem. Azon gondolkodtam, milyen más témakört választanék, végül aztán maradtam a tanárnő által javasolt témánál.

– Mi történt az önképzőkörben?

– Minden hónapban volt egy-egy alkalom, és be volt osztva, ki-nek az előadása mikor kerül sorra. Erre az alkalomra meghívtuk az osztályt tanító tanárokat, az osztálytársakat, a szülőket. Tudtuk: nincs mese, össze kell szedni magunkat. Eleinte volt bennünk ellenkezés, de amikor beindultak a foglalkozások, ráéreztünk az ízére. A szülők is támogatták ezt a programot, tudták, mi az értéke, és miért hasznos nekünk. Sok osztálytársamról derült ki olyan érdekesség, amit addig nem is tudtam (pl. hogy melyik a kedvenc zenekara, ki a példaképe, vagy hogy szereti a kaktuszt). Úgy gondolom, az előadások után másként láttuk társainkat, felnéztünk egymásra. Nagyon izgultunk a saját előadásunk előtt, de szívesen mentünk el a többiekére is.

A tanárnő egyébként nemcsak kijelölte a témát, segített is. Nem hagyott magunkra: vázlatot készítettünk, és azt előzetesen megbeszéltük vele. Jó tanár volt, azt akarta, hogy a maximumot hozzuk ki magunkból és minőségi munkát mutassunk be. Mindenkinek volt egy párja, aki a technikai dolgokban segített az előadáson, pl. kezelte a vetítógépet vagy a magnót, illetve az én esetemben zongorán kísért, amikor fuvoláztam.

– Ez hatékony technikának tűnik ahhoz, hogy a diák hozzá szokjon a szóbeli megnyilatkozásokhoz.

– Igen, valóban hatékony. Bár ebben a helyzetben nem azért igyekszik a diák, hogy jó jegyet kapjon, hanem szeretne megfelelni, érdekességeket megosztani másokkal. Az a tét, hogy meg tudja-e szeretetni másokkal azt, ami neki fontos, át tudja-e adni egyáltalán.

Az is fontos hozadéka ennek a módszernek, hogy közben a diákok ráeszmélnek, mi az, ami igazán érdekli őket. Én már nem választom meg a témát a diákjaimnak, aminek van előnye és hátránya is. Ha megkapják a címet, akkor teljes erejükkel a témára tudnak koncentrálni, míg ha ők maguk választják ki, akkor több lehetőséget gondolhatnak át.

Az osztályomnál is azt láttam, hogy ugyanaz történik, ami velünk: eleinte nem lelkesedtek, nagyon izgultak, de később már élvezték az előadásokat, azt, hogy egymást megnézhetik ilyen helyzetben, esetleg teljesen más arcát láthatják az osztálytársaiknak, illetve saját magukat is jobban megismerik. Ez a kommunikációs szituáció pedig nemcsak az érettségien hasznos, hanem sok más élethelyzetben is.